

Zavod za gozdove Slovenije

Na 39. mednarodnem sejmu kmetijstva, gozdarstva in prehrane v Kranju, ki je trajal od 14. do 19. aprila 2000, je Zavod za gozdove Slovenije sodeloval z naslednjimi dejavnostmi:

1. Predstavitev na razstavnem prostoru ZGS na temo: Nega mladega gozda - ukrepi, učinki in denarne subvencije za lastnike gozdov

Tema je bila prikazana s posterji, panoji in maketami. Predstavljeno je bilo tudi orodje za nego mladega gozda. Poleg tega je bilo obiskovalcem na voljo gradivo, med katerim je bila nova zloženka za lastnike gozdov s predstavitvijo financiranja vlaganj v gozdove. Na razstavnem prostoru so bili na voljo stalni dežurni za pojasnila in razlage obiskovalcem.

2. Tekmovanje lastnikov gozdov v veščinah sečnje dreves

Tekmovanje je bilo v soboto, 15. 4. 2000. Nastopilo je 14 ekip iz vse Slovenije, in sicer v 4 disciplinah: zasek in podžaganje, klešččenje z motorno žago, podiranje na balon, kombinirano podžaganje. Prvo mesto je osvojila ekipa iz območne enote Postojna v zasedbi: Matije Gabrenje, Marka Kranjca, Franca Logarja in Silva Tomšiča. Zmagovalci posamično so bili: zasek in podžaganje: Matija Gabrenja (O.E. Postojna); klešččenje z motorno žago: Marko Kranjec (O.E. Postojna); podiranje na balon: Franc Svetanič (O.E. Murska Sobota); kombinirano prežaganje: Adi Rošar (O.E. Slovenj Gradec).

V dneh po tekmovanju so se v sodelovanju s Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo iz Postojne na poligonu zvrstile demonstracije varnega dela z motorno žago.

3. Posvetovanje z naslovom Za človeka in naravo - predlogi za strategijo upravljanja z rjavim medvedom.

V posvetovanje smo vključili probleme v krajih, kjer medved povzroča škodo in ogroža človeka, ter

predloge za reševanje teh problemov. Uvodni referati so bili:

- Problemi sobivanja človeka in medveda v občini Sodražica (župan občine Sodražica, g. Andrej Pogorelec)
- Problemi rejcev drobnice zaradi medveda na Kobariškem (Franc Uršič, predstavnik rejcev drobnice s Kobariškega)
- Vloga Zavoda za gozdove Slovenije v usmerjanju razvoja živalskega sveta in lovskem načrtovanju (Miran Bartol, območna enota ZGS Kočevje)
- Naloge Zavoda za gozdove Slovenije pri uresničevanju sklepov vlade za ureditev problematike prevelike gostote rjavega medveda
- Predlog strategije Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za upravljanje z rjavim medvedom (Maksimilijan Mohorič, državni sekretar za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo)

Posvetovanja se je udeležilo okrog 70 udeležencev.

Teden gozdov 2000

Moto letošnjega Tedna gozdov bo *Gozdar v službi narave in človeka*. V Tednu gozdov bo Zavod za gozdove Slovenije sodeloval z Zvezo gozdarskih društev Slovenije oziroma z območnimi gozdarskimi društvi, predvidoma se bodo priključila tudi turistična društva. Z izbranim motom želimo poudariti vlogo javne gozdarske službe, ki mora biti odprta in usposobljena za delo z ljudmi, ki na različne načine posegajo v gozd in gozdni prostor. Teden gozdov bo od 28. 5. do 3. 6. 2000. V ponedeljek, 29. 5., bo novinarska konferenca, na kateri bo Zavod za gozdove Slovenije predstavil poročilo o stanju gozdov in aktualne dogodke v zvezi z gozdovi ter skupaj z Zvezo gozdarskih društev dogajanja v Tednu gozdov.

Tone Lesnik

Gozdarski inštitut Slovenije

Po uspelem obisku delegacije iz ETH Zürich so v začetku maja slovensko gozdarstvo in Slovenijo spoznavali gozdarji iz Bosne in Hercegovine (Republika Srbska). Ekskurzija je potekala v okviru projekta Tehnična pomoč pri uvajanju programa gozdarstva v Bosni in Hercegovini, ki ga financira Evropska unija iz programa PHARE. Namen ekskurzije je bil bostanske gozdarje seznaniti:

- z organizacijsko in pravno ureditvijo gozdarstva v Sloveniji,
- s stanjem gozdov, z operativnim usmerjanjem razvoja in z izvajanjem del v gozdovih,
- z nekaterimi gozdarskimi podjetji (lastniška struktura, zmogljivosti, koncesije itd.), s podjetjem za proizvodnjo semenskega in reprodukcijskega mate-

riala (Mengeš) in s podjetjem lesnopredelovalne industrije (Javor Pivka d.d.).

Obisk je potekal od 8. do 11. maja.

Zadnji teden maja bo v Zagrebu (Hrvaška) potekal kongres IUFRO z naslovom OAK 2000. Tema kongresa bodo nižinski hrastovi gozdovi. S predstavitvami in referati se ga bo udeležilo večje število raziskovalcev iz Gozdarskega inštituta Slovenije, ki aktivno raziskujejo na omenjenem področju.

Maja in prvi teden junija bodo potekale še zadnje pripravljalne aktivnosti (testiranje metode popisa, priprava priročnika za terenske ekipe, izbira lokacij za pripravljalni seminar itd.) pred letošnjim popisom poškodovanosti gozdov. Popis bomo opravili v sodelovanju z Zavodom za gozdove. Potekal bo od zadnjega

tedna junija do sredine avgusta. V tem času bodo terenske ekipe popisale stanje gozdov na okoli 700 ploskvah (mreža 4 x 4 km) po vsej Sloveniji. To bo po letih 1987, 1991 in 1995 že četrta ponovitev popisa na omenjeni mreži. Za letošnji popis je Gozdarski inštitut Slovenije pripravil izpopolnjeno metodo, ki naj bi dolgoročno zagotovila predvsem nižje stroške popisa ob enaki kakovosti podatkov. Poleg izpopolnjene metode smo hkrati nekoliko zmanjšali število parametrov popisa. Izločili smo tiste, ki niso dali pričakovanih informacij. Metodologija popisa je vključena tudi v Pravilnik o varstvu gozdov (7. poglavje), ki ga pripravlja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Robert Mavsar

Stališča in odmevi

Divji petelin in intenzivno gozdarstvo

V zadnjem času je mag. Čas sam ali v soavtorstvu objavil nekaj raziskav o ekologiji in ogroženosti populacij divjega petelina (Gozdarski vestnik št. 3/1999, Zbornik gozdarstva in lesarstva št. 57 in 60). Rdeča nit zaključkov vseh navedenih raziskav je strnjena v zadnji z ugotovitvijo, da je divji petelin pri nas ogrožen zaradi "močne ekspanzije neusmerjenega in motoriziranega gorskega turizma, intenzivnega gozdarstva, plenilcev in nameščanja številnih krmišč v zanemarjene odmaknjene gozdove za divjega prašiča". Zlasti v zadnjem članku mag. Čas ugotavlja drastično upadanje populacije divjega petelina predvsem v nižjih nadmorskih višinah, medtem ko je nad 1.400 m populacija še dokaj aktivna. Zato predlaga, da bi pas nad 1.400 m n. v. razglasili za naravni park.

Ocenjujemo, da je avtor na osnovi rezultatov raziskav, v katere ne dvomimo, izpeljal nekaj napačnih zaključkov. Zlasti nas moti, da je avtor temeljne vzroke za upad populacije pripisal turizmu in, na kar smo gozdarji najbolj občutljivi, intenzivnemu gozdarstvu. Intenzivnost ni primeren izraz, če obravnavamo to ogroženo vrsto. Z vidika divjega petelina gre za pasivno gospodarjenje, ki ne upošteva zahtev te živalske vrste. Intenzivno gospodarjenje bi pomenilo, da je bil poseg v gozd usmerjen k ohranitvi habitata divjega petelina, tako rastišč, zimovališč kot tudi odprtih površin z jagodičevjem.

Najvišjo gostoto populacije avtor ugotavlja na Smrekovcu, kjer gre v veliki meri za antropogene ses-

toje (sekundarne smrekove združbe), pedološko-ekološke razmere pa so podobne tistim v Skandinaviji (tajgi), ki predstavljajo optimum areala divjega petelina. Značilne so tudi vsakoletne sečnje zlasti v zasebnem gozdu, zelo je izrazito tudi nabiralništvo in planinstvo.

V letih 1986-1998 je obseg poseka in novogradenj gozdnih cest, ki jih avtor uvršča med glavne vzroke pešanja populacije, v Sloveniji drastično padel (KRAJČIČ 2000), populacija divjega petelina pa se je zlasti na nižjih nadmorskih višinah zmanjšala.

V gozdnem rezervatu Poljšak (GGE Luče, gozdni predel Veža, gorski gozd, 342 ha, razglašen pred več kot 20 leti) se številčnost populacije kljub možnosti nemotenega razvoja in miru ni povečala. Lani sta pela dva petelina. Na drugem bivalnem prostoru v istem gozdnem predelu (Podvežak, gorski gospodarski gozd, 236 ha) pa divji petelin kljub rednim "motnjam" (posek, posegi v prostor) vztraja.

Na Krašici nad Nazarjami je bilo v času, ko se je tam še oglašal petelin, sukcesivno okrog 600 ha "frat" z mladjem in bujnim jagodičevjem, ki so danes vse zarasle z letvenjaki, drogovnjaki in debeljaki različnih vrstnih struktur.

Na območju Velike in Goteniške gore na Ribniško-Kočevskem, na širšem območju rastišč divjega petelina, je bilo v prejšnjih desetletjih več skupinsko postopnega gospodarjenja s številnimi manjšimi in posameznimi večjimi jedri, kjer so posadili smreko. V zadnjem desetletju je več prebiralnega gospodarjenja.